
II. AZ ELŐKÉSZÜLET

Keresztelő János működése

¹Tiberius császár uralkodásának 15. esztendejében, amikor Poncius Pilátus volt Júdea helytartója, s Galileának Heródes volt a negyedes fejedelme, testvére, Fülöp meg Itureának és Trachonitisz tartományának, Lizániás pedig Abilínának volt a negyedes fejedelme, ²Annás és Kaifás főpapok idején az Úr szózatot intézett Jánoshoz, Zakariás fiához a pusztában. ³S ő bejárta a Jordán egész környékét, hirdette a bűnbánat keresztségét a bűnök bocsánatára, ⁴ahogy meg van írva Izajás próféta beszédeinek könyvében: „A pusztába kiáltónak a szava: Készítsétek az Úr útját, egyengessétek ösvényeit! ⁵A völgyeket töltsétek fel, a hegyeket, halmokat hordjátok el, ami görbe, legyen egyenessé, a göröngyös változzék sima úttá, ⁶és minden test meglátja az Isten üdvösségét.” ⁷Ezért így beszélt a néphez, amely kiment hozzá, hogy megkeresztelkedjen: „Viperák fajzata! Ki tanított arra titeket, hogy fussatok az eljövendő harag elől? ⁸Teremjétek a bűnbánat méltó gyümölcsét! És ne mondogassátok magatokban: Ábrahám a mi atyánk! - Mert mondom nektek, van hatalma az Istennek, hogy ezekből a kövekből fiaikat támasszon Ábrahámnak. ⁹A fejsze már a fák gyökerén van. Minden fát, amely nem terem jó gyümölcsöt, kivágnak és tűzre vetnek.” ¹⁰Ekkor megkérdezte a tömeg: „Mit tegyünk hát?” ¹¹„Akinek két ruhája van - válaszolta -, az egyiket adja oda annak, akinek egy sincs. S akinek van mit ennie, ugyanígy tegyen”. ¹²Jöttek a vámosok is, hogy megkeresztelje őket, ¹³s így szóltak hozzá: „Mester, mit tegyünk?” Ezt felelte nekik: „Ne szedjétek be többet, mint amennyi meg van szabva.” ¹⁴Megkérdezték a katonák is: „Hát mi mit tegyünk?” Nekik így felelt: „Ne zsaroljatok, ne bántsátok senkit, hanem elégedjétek meg zsoldotokkal.” ¹⁵A nép feszülten várakozott. Mindnyájan azon töprengtek magukban, vajon nem János-e a Krisztus. ¹⁶Ezért János így szólt hozzájuk: „Én csak vízzel keresztellek benneteket. De jön nálam erősebb, akinek saruszíját sem vagyok méltó megoldani. Ő majd Szentlélekben és tűzben fog benneteket megkeresztelni. ¹⁷Szórólapátja már a kezében, hogy rendet teremtsen szérűjén, a búzát csűrűbe gyűjtse, a pelyvát meg olthatatlan tűzzel elégesse.” ¹⁸És még sok mással is buzdította a népet, így hirdette nekik az örömhírt.

Keresztelő János fogságba vetése

¹⁹Heródes negyedes fejedelmet is megróttá testvérének felesége, Heródiás miatt, és a többi gonosztettéért, amit Heródes elkövetett; ²⁰amiket az megtetézett még azzal is, hogy börtönbe vetette Jánost.

Jézus megkeresztelése

²¹Ekkor történt, hogy amikor már az egész nép megkeresztelkedett és Jézus is fölvette a keresztséget, és amikor imádkozott, megnyílt az ég, ²²és a Szentlélek galamb alakjában szállt rá. Szózat is hallatszott az égből: „Te vagy az én szeretett Fiam, benned telik kedvem.”

Fontosabb kifejezések:

Tiberius: Kr. u 14 – 37 között uralkodott. Augusztusz mostohafia és utóda. Az ő uralkodásának idejére esik Keresztelő Szt. János és Jézus működése. Tiberiusz uralkodásának 15 –ik esztendejében (Kr.u. 28-ban) lépett nyilvánosság elé.

Poncius Pilátus: tulajdonnév, Kr. u. 26-36 között volt Júda helytartója. A Szentírásen kívüli források úgy mutatják be, mint pénzéhes hatalmi politikus, aki a római érdekeket kíméletlenül érvényesítette a zsidókkal szemben. A samaritánusok elleni kegyetlen eljárása miatt 36-ban megfosztották hivatalától. /Bővebb leírás: J. Flavius: A zsidók története XVIII, 3-4./ Az evangéliumok tanúsága szerint Jézust ő ítélte halálra, bár ennek ellenére, az evangélisták mégis igyekeznek jó színben feltüntetni. Az ortodox hagyomány szerint Pilátus Jézus halála után megtért és meg is keresztelkedett, ezért egyes ortodox részegyházak szentként tisztelik.

Heródes negyedes fejedelem: Heródes Antipászról van szó, aki szintén Nagy Heródes fia volt. Kr.e. 4-től Kr.u. 39-ig negyedes fejedelem címmel kormányozta Galilea és Perea tartományokat. Az ő uralmi területén fejtette ki tevékenységének nagy részét Jézus.

Fülöp negyedes fejedelem: Heródes Antipász féltestvére, Kr.e. 4-től Kr. u. 34-ig uralkodott. A Jordánon túli vidékeknek, Itureának és Trachonitisznek volt negyedes fejedelme.

Lizániás: valószínű, hogy ő is Nagy Heródes fia volt, bár kielégítően elég keveset tudunk. Damaszkusztól északnyugatra fekvő Abiliának volt negyedes fejedelme.

Annás és Kaifás főpapok: Más forrásból kitűnik, hogy Jézus működésének idején Kaifás töltötte be a főpapi hivatalt. Kr. u. 18 -36 között tevékenykedett. Apósa Annás korábban volt főpap Kr.u. 6-15 között. A Szentírás tanúsága szerint az viszont kétségtelen, hogy Annás a letétel után is komoly befolyással rendelkezett.

a puszta: az istentalálkozás helye. Lukács evangélista számára viszont a nevelkedés és a meghívás helye. Utalhat azonban a 40 éves pusztai vándorlásra is, különösképp Mózes személyére, aki a pusztában vezette az Ő népét.

„a bűnbánat keresztségét hirdette”: A rítus külső formája nagy valószínűséggel az alámerítés volt, s nem egyszerű rituális mosakodásról van szó. A keresztség ugyanis a bűnbánat és a belső megtérés kifejezésére szolgált. Arról biztosította az aktus a megtérőt, hogy a végítéletkor számíthat majd Isten irgalmára. A keresztség által megpecsételt megtérés nemcsak a bűnök bocsánatát foglalta magába, hanem az életmód megváltoztatását is.

„viperafajzata”: - ez a szentű megszólítás nagyon kemény. Szinte a nép kárhözatra való elítélését hangsúlyozza. Arra utal, hogy a megszólítottak belülről gonoszak, méreggel teltek, mivel a kígyó a korabeli elképzelések szerint a sátán jelölésére is szolgált /lásd: Teremtés könyve/, a „viperafajzata” a sátántól való befolyásoltságot és a sátánhoz való tartozást is jelentette. János főleg evvel arra próbálja felhívni a jelenlévők figyelmét, hogy a keresztség önmagában még nem az üdvösség biztosítója. „Kizárólag a megtérést pecsételi meg, és csak a megtéréssel együtt mentesíti az ítélettől.”

„Ábrahám a mi atyánk!”: Abban az időben az Izraeliták erőszertettel hivatkoztak Ábrahámra való leszármazottságukra, hisz Ábrahám személyében látták a kiválasztottság és az üdvösség biztosítékát. Keresztelő János ezzel szemben egyöntetűen állítja azt, hogy a vérségi kötelék nem jelent semmi. Isten ugyanis még a kövekből is képes Ábrahámnak fiaikat támasztani. János itt valószínűleg a Jordán partján található kövekre utalhatott, mégpedig érdekes szójáték formájában: mert az arám nyelvben ugyanis a „kövek” (abnaja) és a „fiak” (banaja) hasonló hangzásúak –tehát az élettelen kövekből Isten életet tud fakasztani, továbbá Ábrahám „fiait” a felelős és határozott döntés, életvitel határozza meg és nem a vérségi kötelék.

saruszija: - a saruszija megoldása a rabszolga feladata volt /nem számított embernek/, amikor az ura valamilyen útról hazatért. A szó még az Apostolok Cselekedeteiben (13,24 -25) is megtalálható. Ugyanakkor jelzi János személyének a semmisségét Jézuséhoz képest.

tűzben: 1. jelentés: a „tűz” mint a bűntető ítélet szemléltetése szerepel. A „tűz” és a „szél” az Ószövetségben és a zsidó irodalomban gyakran jelenik meg úgy, mint Isten félelmetességének és büntető ítéletének a szemléltető eszköze. 2. Gyakran a „tűz” a Szentírásban a megtisztulás jeleként is szerepel (Mal 3,1-3 és Zak 13,9). A tűzkeresztséget úgy is fel lehet fogni, mint a Szentlélek által véghezvitt benső megtisztítást és finomítást. Lukács a húsvéti események fényében írta meg evangéliumát, így biztosan így értette a János által meghirdetett Messiás keresztségét.

örömhír: Az evangélium szóból ered. Isten országáról szóló örömhír hirdetését János egyedül Jézusnak tulajdonítja.

Heródiás: Nagy Heródes unokája, aki elhagyja az első férjét, hogy nagybátyja Herodes felesége lehessen. Mivel Keresztelő János többször emlékezteti Herodest házasságtörése miatt, ezért Heródiás megöleti Jánost.

„Te vagy az én szeretett Fiam, benned telik kedvem.”: A megszólítás a 2. zsoltár egyik mondatára emlékeztet: „Fiam vagy te, ma szültelek téged”. A zsoltárt a királyzsoltárok, azon belül is a trónra lépési zsoltárok csoportjába soroljuk. Az idézett mondat eredetileg az új királynak szólt, aki elfoglalta trónját Jeruzsálemben. Később a fogság után, az eljövendő Messiasra alkalmazták. A mennyei szózat második fele az Iz 42,1 mondatára emlékeztet: „Íme a szolgám, akit támogatok, a választottam, akiben kedvem telik.” A mondat az Úr szolgájáról szóló ének kezdete. A mennyei hang Jézusra alkalmazza a szolgáról szóló kijelentést. Mivel a Szentlélek a megkeresztelkedésekor töltötte el Jézust, ezért a fölkenést is ezen esemény jelentette. /Az ősegyházban és az ortodox egyházban a keresztelek szentségével a bérmálás szentségét is megkapták./